

İç Anadolu Bölgesi

İç Anadolu Bölgesi, [Anadolu](#)'nun orta kısmında yer alan [Türkiye](#)'nin yedi coğrafi bölgesinden biridir. Bu konumu sebebiyle bu bölgeye "Orta Anadolu" da denir. İç Anadolu Bölgesi'nin yüz ölçümü 151.000 km² olup bu alan Türkiye topraklarının %21'ini kaplar. [Doğu Anadolu](#)'dan sonra ikinci büyük bölgemizdir. [Güneydoğu Anadolu Bölgesi](#) dışında diğer bölgelerin hepsiyle komşudur. Aynı zamanda ülkemizde "tahıl ambarı" olarak da anımsanır.

İlleri

İl merkezleri baz alındığında İç Anadolu Bölgesi sınırları içinde yer alan iller şunlardır:

- [Aksaray](#), [Ankara](#), [Çankırı](#), [Eskişehir](#), [Karaman](#), [Kayseri](#), [Kırkkale](#), [Kırşehir](#),
[Konya](#), [Nevşehir](#), [Niğde](#), [Sivas](#), [Yozgat](#)

Bölümleri

İç Anadolu Bölgesi dört bölüme ayrılır:

Konya Bölümü

Bölgenin ortasında geniş ve kapalı havzadadır. Burada büyük ovalar, plato düzlükleri, Tuz Gölü, Akşehir ve Eber gölleri ile Karacadağ ve Karadağ volkanik dağları bulunur. Türkiye'nin en kurak bölümüdür. Nüfus bakımından bölgenin en tenha bölümüdür. Halk tarım ve hayvancılıkla uğraşır. Ülkenin en önemli tahıl alanlarından birisidir. [Konya](#), [Aksaray](#) ve [Karaman](#) bölümde yer alan illerdir. Tuz gölü burada bulunmaktadır. Derinliği az olup yazları kurak olduğu için daha da azalmaktadır. Ülkenin tuz ihtiyacının önemli kısmı buradan karşılanır.

Yukarı Sakarya Bölümü

Bölgenin kuzeybatı kısmını meydana getirir. Orta Kızılırmak boylarından İçbatı Anadolu'ya kadar uzanır. Yer şekilleri daha engebeli, iklimi biraz daha nemlidir.

Yıllık yağışlar 400 mm civarındadır. İklim ve ulaşım koşullarının elverişli olması nedeniyle, bölgenin en yoğun nüfuslu bölümüdür. Bölge nüfusunun yarıya yakını bu bölümdedir.

Batı Anadolu'yu iç bölgelere bağlayan yolların geçtiği önemli bir yerdedir. Bölümde [Eskişehir](#) ve [Ankara](#) illeri yer alır. Bölümde Koroğlu, Sivrihisar, Elmadağ, Sündiken ve İdris dağı yer alır. Ankara yakınlarında Eymir ve Mogan gölleri vardır.

Bölümde karasal iklim görülür. Kışları çok soğuk yazları ise sıcak ve kurak geçer. Bölümde yetiştirilen ürünler, şeker pancarı, arpa, buğday, baklagiller, sebze ve meyvedir. Yeraltı zenginliği ise linyit ve bor mineralleridir. Bölümde küçükbaş hayvancılık yaygın olarak yapılır. Bölümün turizm değerleri, Çankaya köşkü, Yunus Emre türbesi, eski TBMM binası, Anıtkabir, Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ), Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Gordion

Orta Kızılırmak Bölümü

İç Anadolu'nun, Çankırı'dan Toroslar'a kadar uzanan, içine Kızılırmak yayını alan kısmıdır. Alan bakımından bölgenin en büyük bölümüdür. Kuzey kesimi daha engebeldir. Güney kesiminde plato ve ova düzlükleri yaygındır. Ortada ise geniş Kızılırmak platosu bulunur. Erciyes volkanik dağı bu bölümde yer alır.

Tarım alanlarının oranı verimli volkanik topraklarla kaplı güney kesimden daha yüksektir. İç Anadolu'da kırsal nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölümdür. Kayseri, [Niğde](#), Nevşehir, Kırşehir, [Yozgat](#) ve Kırıkkale bölüm içinde yer alan illerdir.

Bölüm İç Anadolu Bölgesi'nin orta kesiminde yer alır.Güneyinde Hasan, Erciyes, Merlendiz sönmüş volkanlar bulunur.Bölümde kuzey daha engebeldir.Bölümde Bozok platosu geniş yer tutar.Bu bölümde nüfus yoğundur. Orta Kızılırmak Bölümünde karasal iklim etkilidir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise soğuk ve kar yağışlıdır.Genellikle bu bölüm bozkırlarla kaplıdır.Kızılırmak bölümün en önemli akarsuyudur.Bu bölümde Kayseri en büyük yerleşim birimidir.Ayrıca bu bölümde halı, seker, meyve suyu, sucuk ve pastırma fabrikaları bulunur.En önemli ekonomik gelir tarımdır.Tiftik keçisi ve koyun besiciliği de yaygındır.

Yukarı Kızılırmak Bölümü

Bu bölüm Kızılırmak'ın, Karadeniz Bölgesi ile Doğu Anadolu arasına sokulan yukarı çığırını kaplar. İç Anadolu'nun en küçük, en engebeli bölümüdür.Ortalama yükselti 1300-1650 metre arasındadır. İç Anadolu Bölgesinin en delikanlı insanları bu bölümdedir.

Dağlarla kuşatılmış bir havza görünümündedir. Engibeli olduğu için tarım alanlarının oranı daha düşüktür. Nüfusu sık, kentleşme oranı yüksektir. Bölgenin kışın en soğuk bölümü burasıdır. Bölümde Sivas ili bulunmaktadır

Bölge, yeryüzü şekilleri bakımından sade bir görünüme sahiptir. Yer şekilleri çeşitlilik göstermez. Engibeli araziler fazla olmadığı için, [kara](#) ve demiryolu ulaşımına oldukça elverişlidir. Bölgenin çoğu yerinde genellikle 1000 m yükseltiye sahip düzlükler bulunur. En alçak yerleri olan Sakarya ve Kızılırmak vadilerindeki yükselti 700 m civarındadır.

Bölgenin güneyinde Kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda uzanan dağlar volkanik kökenli dir. Başlıcaları; [Hasandağı](#), [Karacadağ](#), [Karadağ](#), [Erciyes Dağı](#) ve Melendiz Dağları'dır. Bölgedeki kıvrım dağları ise doğuda geniş bir alan kaplar. En önemlileri, Ak dağlar, Hınzır Dağı, Tecer Dağı ve Yıldız Dağları'dır.

Platolar en fazla bu bölgemizde yer alır. Batıda Haymana ve Cihanbeyli, güneyde Obruk, doğuda da Bozok (Kızılırmak) plâtolarıyla, Ege Bölgesi sınırı boyunca Yazılıkaya (Bayat) ve Doğu Anadolu Bölgesi sınırı boyunca da Uzunyayla gibi platolara sahiptir. [Tuz Gölü](#) çevresi Türkiye'nin en büyük kapalı havzasıdır.

İç Anadolu'nun bazı ovaları oldukça geniştir. [Konya](#) ovası, [Türkiye](#)'nin en büyük ovasıdır. Eski bir göl tabanıdır. Geniş ovalardan diğeri Tuz Gölü'nün güneyindeki [Aksaray](#) Ovası'dır. Haymana platosunun batısındaki Yukarı Sakarya Ovası da geniş alan kaplar. Küçük ovalar olan Eskişehir, Ankara, Kayseri ve Develi ovaları, platolar arasındaki çukurluklarda yer almaktadır.

İç Anadolu Bölgesi'nin Orta Kızılırmak bölümü geniş çaplıdır. Bu bölgedeki dağlar sönmüş yanar dağlardandır. Kışın yağışlı yazın ise sıcaktır. Doğal bitki örtüsü [bozkırdır](#). [Buğday](#), [arpa](#) ve [şeker pancarı](#) yetiştirilir.

[Kırıkkale](#)'de Orta Doğu [Petrol Rafinerisi](#) bulunmaktadır.

Akarsu ve gölleri

İç Anadolu Bölgesi'nin en önemli akarsuları [Kızılırmak](#), [Sakarya](#) Nehri, Porsuk ve Delice çaylarıdır. Bu bölge akarsuları kapalı havzada akan sel rejimli akarsulardır. İlkbahar yağışlarıyla taşar, yazın kuruyacak hale gelir.

İç Anadolu Bölgesi'nin güney kesimleri sularını denizlere gönderemez. Bu nedenle kapalı havzalar geniş bir alan kaplar. Kapalı havzaların geniş olanları, Konya Ovası, Tuz Gölü ve Akşehir - Eber gölleri çevresinde yer alır. Seyfe Gölü, [Sultan Sazlığı](#) (Yaygölü) gibi küçük kapalı havzalar da bulunmaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nin büyük bir bölümü sularını Kızılırmak, Sakarya ve Yeşilirmak'ın kolu olan Çekerek suyu sayesinde Karadeniz'e gönderir. Güneydoğusundaki Uzunyayla yöresi, sularını Seyhan'ın kolu olan Zamanti suyu sayesinde Akdeniz'e gönderir. Sel rejimli akarsuların en fazla bulunduğu bölgedir.

Bölgenin en büyük gölü Tuz Gölü'dür. Bu göl buharlaşmanın etkisiyle yazın büyük ölçüde kurumaktadır. Tuz Gölü, tektonik oluşumludur. Derinliği fazla değildir. Gölün alanı kışın ve ilkbaharda fazla alan kapladığı halde, yazın buharlaşma ve beslenme yetersizliğinden dolayı kapladığı alan azalır. Tuz ihtiyacımızın %30'unu karşılar. Diğer önemli gölleri ise [Akşehir](#), [Eber](#), [Ilgın](#) (Çavuşçu), [Tuzla](#), [Seyfe](#), Mogan ve Sultanısalak-i mekip gölleridir. Sakarya nehri üzerinde ise Sarıyar ve Gökçekaya barajları bulunur.

İklim ve bitki örtüsü

Bölgenin çevresi yüksek dağlarla çevrili olduğundan, denizlerin nemli ılıman havası bölgeye sokulamaz. Bu nedenle bölgede, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlı [karasal iklim](#) hakimdir. Bölgede, doğuya doğru gidildikçe yüksekliğin artmasına bağlı olarak karasallık derecesi artar ve kış sıcaklıkları çok düşük değerlere ulaşır.

İç Anadolu, ülkemizin en az yağış alan bölgesidir. Ortalama yağış 400 mm civarındadır. Bölge, en fazla yağışı ilkbahar aylarında sağanak halinde alır. En kurak mevsim yazdır. Yazların kurak olması ve yaz kuraklığının erken başlaması sebze türü bitkiler üzerinde olumsuz etki yapar. Bölgenin ve ülkemizin en az yağışlı yeri Tuz Gölü çevresidir(320 mm).

Yağışların azlığı bölgenin deniz etkisine kapalı olmasından kaynaklanmaktadır. Denizden gelen nemli hava kütlesi, nemini, dağların denize bakan yamaçlarında yağış halinde bırakır. İç Anadolu Bölgesi'ne doğru eserken artık kurudur.

Bölgede görülen yağışlar konveksiyonel ve cephesel kökenlidir. Kırkikindi adı da verilen konveksiyonel yağışlar ilkbaharda yaygındır.

Bölgenin tabii bitki örtüsü bozkırdır. Bozkır, ilkbahar yağmurlarıyla yeşeren, birkaç ay yeşil kalan, yaz sıcaklığı ile sararan ot topluluğudur.

İç Anadolu Bölgesi ülkemiz ormanlarının %7 sini kaplayarak bölgeler arasında 6. sırada yer alır. Ovaları şunlardır: Kayseri, Konya, Ereğli, Aksaray, Sakarya, Eskişehir, Ankara, Develi, Nevşehir, Kırşehir, Sivas.

Tarım ve hayvancılık

Bölge ekonomisinin temeli tarıma dayanır. Ekili - dikili alanların oranı bakımından [Marmara Bölgesi](#)'nden sonra ikinci sırada yer alır. Çalışan nüfusun büyük bir kısmı tarımla uğraşır.

İklimin yarı kurak karakterine rağmen, çok geniş alanlar tarıma ayrılır. Bölgenin tarımı iklim şartlarına bağlıdır. Özellikle ilkbahar yağışlarının yetersizliği veya gecikmesi, tahıl üretiminde önemli dalgalanmalar meydana getirir, iklim yarı kurak olduğu için nadas ihtiyacı duyulur. Tarımın en önemli problemi sulamadır. Bu amaçla büyük sulama kanallarının (barajların) yapılması ve yeraltı suyundan yararlanılması gerekir. Ekonominin temeli tarım ve hayvancılığa dayanır. Türkiye'de ulusal gelirin %20'sini bu bölge sağlamaktadır.

Tarım ürünleri içinde [tahıllar](#) başta gelir. Türkiye genelinde tahıla ayrılan toprakların yarıya yakını bu bölgededir. Yer şekilleri ve iklim koşulları tahıl tarımını öne çıkarır. Düzluklerin geniş yer kaplaması makineli tarımı kolaylaştırmıştır.

Bölgenin sulanabilen bölümlerinde şeker pancarı tarımı yapılır. Buğday, şeker pancarı ve [elmanın](#) en fazla üretildiği bölgedir. Şeker pancarının özellikle Konya, Ankara, Eskişehir, Kayseri ve Niğde gibi şeker fabrikalarının bulunduğu yerlerde ekimi yapılır.

İlkbahar yağışı ve yaz kuraklığı tahıla uygun ortamı oluşturmuştur. Türkiye'nin tahıl ambarıdır. Sulanabilen arazinin azlığı buğday ekim alanlarının geniş olmasına yol açmıştır. Bölgede buğday nadas]] yöntemiyle yetiştirilir. Alan bakımından nadasa bırakılan toprakların en fazla olduğu bölgemizdir.

Yeraltı zenginlikleri

Bölgenin önemli yeraltı zenginlikleri, linyit, krom, lületaşı, tuz ve bor mineralleridir.

- [Krom](#) : Sivas, Eskişehir ve Kayseri'de çıkarılır.
- Kayatuzu : Kırşehir ve Çankırı dolaylarında çıkarılır.
- [Linyit](#): Sivas'ta çıkarılır.
- [Çinko](#) ve [Demir](#): Sivas ve Ereğli'de çıkartılır.
- [Civa](#): Konya Sarayönü'nde çıkartılır.
- [Tuz](#):Tuz Gölü'nden elde edilir.Ayrıca: Sivas ve Tunceli dolaylarında çıkartılır.
- [Lületaşı](#):Eskişehir'de çıkarılmaktadır. Hediyeelik eşya yapımında kullanılır.
- [Bor](#) mineralleri:Neredeyse bütün bölgede çıkartılmaktadır.

ayrıca tütünde kullanılır

Sanayi

Sivas'ta: Lokomotif, besin, motor, çimento ve inşaat malzemeleri sanayii ile devlet demir yollarının tren, vagon imalatı yapan TÜDEMŞAŞ fabrikası vardır. [Uşak](#)'ta:şeker fabrikası bulunur.

Ankara'da : Dokuma, besin, tarım araçları, çimento ve mobilya sanayii,

Konya'da : Tarım araçları, besin, motor, çimento, süt ürünleri ve inşaat malzemeleri sanayi, Çumra Şeker Fabrikası(tam teşekküllü)

Kayseri'de : Halıcılık, meyve suyu, pamuklu dokuma, pastırma ve sucuk üretim merkezleri

Kırıkkale'de : Orta Anadolu petrol rafinerisi, silah fabrikası, demir -çelik endüstrisi Eskişehir'de : Besin, yem, çimento endüstrisi ile devlet demir yollarının bakım tesisleri bULuNuR

Nüfus ve yerleşme

İç Anadolu Bölgesi, 1997 nüfus sayımına göre yaklaşık 10,5 milyon kişilik nüfus büyüklüğüyle Marmara Bölgesi'nden sonra ikinci sırayı alır. Bu bölgenin nüfus yoğunluğu 64 kişi/km² dir. (1997 yılına göre, Türkiye'nin ortalama nüfus yoğunluğu 81 kişi/km² İç üfusu, bölgenin doğal koşullarının etkisine bağlı olarak, daha çok komşu bölgelere yakın yerlerdeki dağ eteklerinde yoğunlaşır. Bunun nedeni, sözü edilen kesimlerin daha yağışlı olması ve su kaynaklarının bol olmasıdır.

Bölgedeki ovaların aldığı yağışın az olması, nüfuslanma ve yerleşmeyi engellemiştir. Düz ovalık kesimde nüfus yoğunluğu dağ eteklerine göre azdır. Toplu köy niteliğindeki kırsal yerleşme birimleri ile kentler dağ etekleri boyunca dizilidir. Bölge nüfusunun %62'si, nüfusu 10.000'den fazla olan ve kent sayılan yerleşme birimlerinde yaşamaktadır. Tarım alanları geniş olmasına karşın nüfusun %38,44'ü kırsal kesimde yaşar. Tarım alanlarının geniş olması, tarımsal nüfus yoğunluğunun düşük olmasına yol açar. Nüfusun dağılışı, yağış dağılışına benzerlik gösterir.

Bölgede en fazla nüfuslanmış bölüm, Yukarı Sakarya'dır. Bu bölümün yoğun nüfuslanmasında, endüstri faaliyetleri ile Ankara'nın başkent olması önemli rol oynar. Konya ve Tuz Gölü civarları nüfus yoğunluğunun az olduğu yerlerdir.